

136325

20
Nasloj polkanske avtor
7.3.1942 by žontar

Dr. Josip Žontar, priv. docent

**Najstarejša sodna knjiga
mesta Kranja
(1517-1520)**

Ponatis iz Zbornika
znanstvenih razprav juridične fakultete
v Ljubljani XVIII., 1942

Založila juridična fakulteta.

Ljubljana 1942, XX.

136325

136325

N 774/1958

N 248-22.3.58 - dir. A Taffar

x

Dr. Josip Žontar, priv. docent:

Najstarejša sodna knjiga mesta Kranja (1517-1520).

Rokopis, ki navaja na dveh mestih naslov: »*Gerichtspuech des ersamen vnd weysen Anthonien Strugkel, Statrichter zw Khraynburg*«,¹ dotlej ni bil popolnoma neznan. Prvič mi ga je pokazal l. 1928. kranjski dekan zgodovinar Anton Koblar. Vendar ne vem, kje ga je našel oziroma si ga izposodil. Iz vnetosti, s katero je poudarjal pomen rokopisa ne le za zgodovino Kranja, marveč tudi za našo pravno zgodovino vobče, sem sklepal, da namerava rokopis podrobneje proučiti; toda zahrbtna bolezen mu tega ni več dopustila. Po njegovi smrti je rokopis izginil; v dekanovi znanstveni zapuščini so bili le kratki izpiski iz omenjenega rokopisa. Zato je ostalo v moji »Zgodovini Kranja« poglavje o pravnem redu v srednjem veku precej skromno in manj točno.² Šele poleti 1941. mi je uspelo ob inventariziranju arhivalij na Gorenjskem najti tudi pogrešani rokopis sodne knjige.

Obsega 160 fol. papirja v velikosti 15×22 cm (= 1 kvinternij + 1 septernij, vendar so med fol. 19 in 20 trije listi odrezani, + 1 list + 4 seksterniji + 1 septernij + 2 seksternija + 1 okternij + 3 seksterniji). Bržkone rokopis ni popoln, vsaj med fol. 148 in 149 manjka najmanj en list. Do zadnjega seksternija je kakovost papirja enaka, ta pa je nekoliko tanjši. Vodeni znaki v papirju (filigrani) so: tehtnica v krogu z zvezdo in sidro v ovalu z zvezdo. Enak znak tehtnice ima tudi rokopis kamniškega sodnega protokola iz l. 1502/3,³ kar kaže na papir italijanskega porekla.⁴ Rokopis je pisan v gotski minuskuli v enem stolpcu, povsod se javlja

¹ Str. 142 in 250. — ² Str. 88—95.

³ Wl. Levec—Luschin v. Ebengreuth, Ein Protokoll der Stadt Stein in Krain aus den J. 1502/3, MMK XVIII (1905), 69.

⁴ V. Thiel, Geschichte der Papiererzeugung u. des Papierhandels in Kärnten, Zentralblatt f. die Papierindustrie XLIX (1931), 82.

ista roka mestnega pisarja. Lege papirja so šivane, platnice pa niso ohranjene. Med fol. 76 in 77 je vloženo pismo graščaka Gašperja Paradeiserja z Neuhausa (1518, 7. maja), ki potrjuje pooblastitev nekega podložnika za pravdanje pred sodiščem v Kranju. Sprva rokopis ni imel označbe listov oz. strani; dekan Koblar je pripisal strani, ki se jih bom odslej posluževal.

Poslovno leto kranjskega mestnega sodnika se je pričelo z izvolitvijo na velikonočni torek in je trajalo do naslednjih velikonočnih praznikov. Ker je bil Anton Štrukelj trikrat zaporedoma izbran za sodnika, moremo v našem rokopisu razločevati tri dele: 1. poslovno leto 1517/8 (str. 1—140), 2. poslovno leto 1518/9 (str. 141—240) in 3. poslovno leto 1519/20 (str. 249—319). Dne 19. in 23. aprila 1517 zove sodna knjiga Štruklja »izvoljenega« mestnega sodnika, odstopajočega sodnika Petra Korenska pa »starega sodnika«; po vice-domovi odobritvi in slovesni umestitvi na dan sv. Marka pa naziva Štruklja že »ta čas« mestnega sodnika.⁵ V omenjenih dobah uradovanja je vpisal pisar ločeno štiri skupine pravnih poslov mestnega sodnika:

A. oddajo mestnih mitnin v zakup (*Obsmawt* 1517, 19. apr., *Saltz mawt* 1517, 23. apr., *Prugk mawt* 1517, 15. junija in 1519, 7. junija)⁶ in oddajo kmetij oltarnih beneficijev sv. Jurija in sv. Uršule.⁷

B. kupoprodaje, prodaje s pridržkom odkupa in mene meščanskih hiš (v 1. poslovni dobi 25 primerov, v 2. dobi 7).⁸

C. izklicanje zarubljenih nepremičnin (hiš s pritiklinami, gospodarskih poslopij, v prvi dobi 9, v drugi 14 primerov).⁹

⁵ Str. 1, 2, 3. — ⁶ Str. 1, 2, 3, 251.

⁷ Str. 143/4; o omenjenih oltarnih beneficijih prim. Zgodovina mesta Kranja, 57 sl.

⁸ Str. 93—116 in 125 [1517, 1. maja, 2. maja, 7. maja, 17. jun. (2×), 19. jun. (2×), 5. jul., 6. avg., 24. jun., 23. nov., 30. nov., 8. dec., 28. dec. (2×), 1518, 8. jan. (2×), 16. jan., 3. febr., 28. febr., 31. marca, 4 s. d.]; str. 217—224 [1518, 13. avg., 7. nov.; 1519, 11. jan., 13. marca, 24. maja, 26. maja, 12. marca].

⁹ Str. 117—123 [1517, 19. okt. (2×), 2. nov., 16. nov. (3×), 1. dec. (3×)]; str. 225—240 [1518, 5. jul. (2×), 19. jul. (2×), 2. avg., 17. avg.,

D. razprave sodišč: a) več (*offen pantayding*), ki so se zbrale l. 1517. dne 19. maja, 16. junija, 22. septembra, 13. oktobra; 1518. 3. februarja ter 2. in 3. marca.¹⁰ V drugi poslovni dobi: 1518. 11. maja, 3. junija, 22. sept., 19. oktobra; 1519. 22. februarja in 22. marca.¹¹ V tretji poslovni dobi: 1519. 24. maja, 5. julija, 20. septembra, 18. oktobra; 1520. 7. in 8. februarja ter 6. marca.¹²

b) zapovedanih sodnih zborovanj naro-
k o v (*angesetzte Rechttag*).¹³

E. Posebno skupino tvorijo izredni vpisi iz starej-
ših sodnih knjig: a) iz knjige sodnika Petra Korenška
z dne 21. marca 1517 (dež. vicedom Erazem Braunbart je izdal
ukaz, da ne smejo meščani odslej dovoliti, da bi nosili štu-
dentje ali šolarji orožje, pod kaznijo 20 mark šil.);¹⁴

b) iz knjige mestnega sodnika Marka Peternela listino iz
l. 1499. o prodaji neke meščanske hiše v »Peklu«.¹⁵

Redni sodni zborse naziva navadno »*offen pantayding*«,
enkrat pa »*offen statrechten*« in »*Statrecht und pantay-
ding*«. ¹⁶ Nekaj kratov rabi mestni pisar izraz »*statrecht*«,
kjer bi pričakovali »*pantayding*«. ¹⁷ V tej dobi torej v Kranju
ni mogoče več ločiti sodnih zborov »veče« kot sodišča, v
katerem je sodil sodnik ob obvezni navzočnosti vseh polno-
pravnih prebivalcev, od onih »mestnega sodišča«, pri
katerem je sodeloval predvsem mestni svet.¹⁸

Sestanki sodišča so se vršili redno šestkrat na leto.
To bi odgovarjalo trem rednim večam ob kvatrih in trem
naknadnim sodnim zborom (*abtaidinge*), mesec dni prej ali
kasneje.¹⁹ Tako je bila dana prilika dovršiti pravne zadeve,
ki na prvem sestanku niso prišle ali mogle priti do obrav-

28. sept., 5. okt.; 1519. 8. marca, 12. marca, 13. marca, 11. apr., 23. maja,
30. majajl.

¹⁰ Str. 5, 15, 29, 37, 61, 75, 79. — ¹¹ Str. 151, 159, 175, 183, 193, 203

¹² Str. 253, 261, 273, 281, 297 (314), 302, 307.

¹³ Str. 25, 49, 51, 52, 56—59, 70, 87/8; 166/7, 169, 172, 187—189, 209;
289/90, 292, 297, 303/4, 315, 319.

¹⁴ Str. 14. — ¹⁵ Str. 168. — ¹⁶ Na pr. 5, 15, 75; 253; 193.

¹⁷ Na pr. 159, 209, 285.

¹⁸ J. Polec, Razpored sodnih instanc v slovenskih deželah od 16. do
18. stoletja, ZZR VI., 122 in op. 25; Fr. Zwitter, Starejša kranjska mesta
in meščanstvo, Lj. 1929, 31/2; Deutsches Rechtwörterbuch I., 1223 sl.

¹⁹ DRW I., 301.

nave. Iz razporeditve datumov se razvidi tudi, da so se izogibali po cerkveni zakonodaji prepovedanih dni.²⁰

K r a j, kjer so se vršili sodni zbori, je bil po starodavnem običaju določen. Meščani so se sešli v prostorni odprti lopi kranjske mestne hiše tik mestnega trga (*in offen Camawn*). Sodili so torej javno pred zbranim meščanstvom. Ko je bilo 22. februarja 1519 s sodbo odločeno, da se sestane izjemoma sodni zbor »zaradi silnega mraza in čezmerno močnega vetra« v topli izbi (*Stuben*) mestne hiše, so poudarili, da s tem nikomur ne bodo prikrajšane pravice.²¹ Pri tem gre najbrž za načelo, da mora biti dana vsakemu upravičencu možnost prostega dostopa. Č a s t r a j a n j a sodnih razprav ni točno razviden iz zapisnikov. Vsekakor so se pričele predpoldne po sončnem vzhodu, trajale so pa do večera (*vesper zeyt, hyntz auf den abent*) oziroma do zaključka med navzočimi strankami. Ko je sodnik vstal, je bilo delo zaključeno.²²

Osebe, ki jih srečamo pri rednem sodnem zboru, so: mestni sodnik, zbor razsojevalcev (mestni svet, člani srenje), mestni pisar, birič in pravdne stranke. Koliko članov je moral imeti zbor razsojevalcev, da je bil pravilno »zaseden«, ni razvidno iz zapisnikov.

Izključni predstavnik sodne oblasti je bil mestni sodnik. Zato je že zunanji red zahteval, da je sedel. Najbrž so sedeli na klopeh tudi člani zbora razsojevalcev. Pravdne stranke pa so morale pred sodiščem stati. Sodnik je otvoril sodni zbor, skrbel za red in mir med razpravami, podelil besedo strankam, dovolil stranki »besednika« oziroma »prokuratorja«, zahteval od nasprotnika (*antworter*), da odgovarja in se brani ter odrejal, da se stranka ali priča zaprišeže.²³ Ako pa je želel mestni sodnik sam koga tožiti, je moral vstati in odložiti sodno palico kot simbol sodne oblasti. Izročil jo je someščanu-članu mestnega sveta, ki ga je s tem določil za svojega namestnika (*Stathalter des Gerichts an seyner stat*).²⁴

²⁰ Plauck, Das deutsche Gerichtsverfahren im Mittelalter, Braunschweig 1878, 115.

²¹ Str. 199; 203. — ²² Str. 53, 61. — ²³ Prim. Plauck, o. d. 87 sl.

²⁴ Str. 83—86.

Najvažnejša naloga sodnika pa je bila, da uresniči obstoječe pravo v določenem pravnem postopku. Pri tem ni smel vsiliti strankam in drugim pravnim udeležencem svojega pravnega nazora. Kadar koli je obstajal dvom oziroma je nastal spor o pravu, je bil sodnik dolžan iskati pojasnila v obstoječem pravu oziroma o pravni normi, ki bi veljala za dotični pravni spor, pri zgoraj omenjenem zboru razsojevalcev kot predstavniku meščanske skupnosti. Zato mu je zastavil na prošnjo pravnih stranke vprašanje, kaj je v določenem primeru pravno pravilno. Zbor je izrazil soglasno ali z večino glasov prepričanje skupnosti. To izražajo zapisniki lepo: »*das spricht der gmayn Man durch versammelten Rat*«,²⁵ ali »*hat der gmayn Man geurtdaildt vnd sprach zw Recht... vnd wais pessers nicht*«. ²⁶ Sodeloval je ves zbor: »*mit vrtayll ist uber den gantzen Ring zw Recht erkhandt*«. ²⁷ Ako pa se je izrekla le večina za določeno sodbo, pravi zapisnik: »*daruber vrtaylt der Gmayn mit den merern tayll des versammelten rat vnd spricht zw Recht*«. ²⁸ Na vsebino rzsodbe torej sodnik ni imel nikakega vpliva. Ker je bilo z rzsodbo zbora ugotovljeno, kaj je v določenem pravnem sporu pravo, se je moral držati sodnik v nadaljnjem delovanju omenjene sodbe. Da pa je bil kljub temu izključni nosilec sodne oblasti, je jasno iz dejstva, da je bil za pravnih stranke obvezen šele ukaz, ki ga je izdal sodnik na podlagi omenjene sodbe.

Pravdno postopanje se je vršilo običajno nekako po sledečem vrstnem redu. Po otvoritvi sodnega zbora so pristopile pravnih stranke. Ena je nastopala kot tožnik. Ustmeno je morala prijaviti svoj zahtevek, ki naj bi ga izpolnila določena oseba. Po mestnem pravu je moral tožnik meščana pozvati k sodišču. ²⁹ Ako je toženec kljub temu izostal, so utegnile nastopiti zanj kvarne pravne posledice, zlasti ako je bil enako neposlušen pri naslednjem sodnem zboru (naroku). Zlim posledicam se je mogel izogniti le, ako je dospel k sodišču pravočasno, t. j. preden se je sodnik dvignil s sedeža, ³⁰ oziroma ako je dokazal, da ga je oviral opravičujoči zadržek (*Gotsgwalt, Herrengeschafft,*

²⁵ Str. 6, 8, 18, 32, 46. — ²⁶ Str. 77, 82, 302. — ²⁷ Str. 35.

²⁸ Str. 53. — ²⁹ Str. 184. — ³⁰ Str. 5, 265.

ehaft Not).³¹ Ako je nasprotnik »poslušno« (*als eyn gehorsamer*)³² prišel pred sodišče, se je začela razprava med strankama. Tožnik je stavil zahteve in vpraševal, nasprotnik je bil dolžan odgovarjati. Zato ga zovejo zapisniki stalno »*antworter*«. ³³ Vendar stroge meje med pravnimi stališči obeh strank ni bilo.

Kdor ni imel pravne sposobnosti oziroma le omejeno sposobnost, je moral imeti zastopnika. Mnogi so se tudi bali pravnega formalizma ali jih je ovirala kakšna druga okolnost, da bi sami nastopali kot pravdne stranke. Zato so privedli s seboj svojega »besednika (*Redner, Beystand, Vormund*)³⁴ ali pred sodiščem pooblastili koga za »prokuratorja«. ³⁵

Tožnik je moral prijavljeno tožbo pravilno nadaljevati (*war machen, ausfuhren*).³⁶ Predvsem je moral ponudene dokaze izvesti. Ako tega pravočasno ni storil, je mogel toženec prositi, da se s sodbo ugotovi, da je prost tožbe (*mit Urteil und recht enprochen, seyner klag von im frey vnd muessig vnd ledig*).³⁷ Nato je toženec s pristankom zbora razsojevalcev na izrecno prošnjo prejel sodno listino (*Entprestbrief*),³⁸ ki jo je spisal mestni pisar in opremil s sodnikovim pečatom. Zdaj je mogel prejšnjega tožnika tožiti na povračilo škode, ki mu jo je povzročil z neupravičeno tožbo.³⁹

Navadno pa so se vrstili govori tožnika in odgovori toženca v redu. Preden se je pričelo dokazovanje, je moral tožnik izčrpno uveljaviti vse zahteve. Pozneje sodnik ni bil več dolžan se ozirati na nove trditve in zahteve tožnika.⁴⁰ Dokazna sredstva sta mogla ponuditi tožnik in toženec. S sodbo je bilo nato odločeno, komu pripada breme dokazovanja. Kot dokazila najdemo:

- a) listine, zlasti zadolžnice in kupne pogodbe,⁴¹
- b) priče,
- c) prisego stranke,
- d) sodno knjigo.

³¹ Str. 8, 25, 45 (za tožnika), 304.

³² Str. 52. — ³³ Na pr. str. 10, 17, 20, 24.

³⁴ Str. 7, 9, 36, 169, 285, 319. — ³⁵ Str. 7, 17, 25, 34, 39, 61, 76. — ³⁶ Str. 47.

³⁷ Str. 5, 175. — ³⁸ Str. 54; DRW II., 1543.

³⁹ Str. 64. — ⁴⁰ Str. 39. — ⁴¹ Str. 65.

Priče je privedla stranka navadno s seboj ali pa je morala poskrbeti, da pridejo k določenemu naroku v 14 dneh, ako so bivale dotične osebe v deželi, v trikrat 14 dneh pa, ako so bile izven dežele.⁴² Ako je šlo za podložnike zemljiških gospostev, je izstavilo kranjsko sodišče potrebna pozivna pisma »*Compassbrieff*«. ⁴³ Stranka je predstavila sodišču privedeno pričo in pokazala na njo, češ, da se je hoče držati in da pusti veljati, kar bo o zadevi izjavila (*an den will er sich lassen, was er sagt*).⁴⁴ Sodnik je priče navadno zaprisegel (*bey auffgerekhten ayd*),⁴⁵ v nekaterih primerih pa jih je le opomnil na že prej dano prisego, na pr. meščansko, ki jo je položil kranjski meščan vladarju, da bo zgolj čisto resnico o stvari izjavil, nikomur v korist niti v škodo.⁴⁶ Enako je opomnil Tržičana, naj primeta za sodno palico ter obljubita, da bosta govorila le resnico pri obvezi, ki jo imata do svojega zemljiškega gospoda.⁴⁷ Najboljša izjava prič je bila soglasna (*aus aynem mund*).⁴⁸ Prisega stranke se omenja samo enkrat.⁴⁹ Večkrat pa je služila za dokazovanje kakšna starejša knjiga kranjskega mestnega sodnika. Dokazna sodba se je glasila, naj prineso sodno knjigo pred sodišče in prečitajo, kar vsebuje o spornem predmetu ali zadevi.⁵⁰

Pri prvem sodnem zboru se pravde niso dokončale. Pri drugem zboru ali določenem naroku so bile pravde navadno zaključene s s o d b o. Ako je zmagal tožnik (*sein Recht erstanden und aubehabt*),⁵¹ je mogel prositi, da mu izstavi sodišče listino o dobljenem pravnem sporu (*Behabbrief*),⁵² ki je bila opremljena s sodnikovim pečatom. Nekaterne pravdne zadeve so bile bolj zamotane oziroma toženec ni prišel k drugemu sodnemu zboru. Zato so določili zanje še tretji ali »končni dan« (*entlicher Rechttag*).⁵³ O vsakem važnem pravnem dogodku so mogle zahtevati pravdne stranke posebne listine sodišča (*Gerichtszeugbrief*).⁵⁴

Da bi prihranili strankam pravdne stroške, je priporočal sodnik, naj bi se mirno p o r a v n a l e. V dveh primerih je pristal sodni zbor, da se že izrečeno sodbo razveljavi

⁴² Str. 12, 162. — ⁴³ Str. 19 — ⁴⁴ Str. 207. — ⁴⁵ Str. 81. — ⁴⁶ Str. 49/50.

⁴⁷ Str. 17. — ⁴⁸ Str. 49. — ⁴⁹ Str. 55. — ⁵⁰ Str. 68. — ⁵¹ Str. 45, 67, 78, 161.

⁵² DRW I., 1433. — ⁵³ Str. 9, 41 in dr. — ⁵⁴ Na pr. str. 54.

in napravi poskus poravnave.⁵⁵ Vendar s tem ni bila prikrajšana pravica strank do rednega pravdanja. Navadno se je vršil poskus poravnave tako, da je vsaka stranka izbrala po štiri ugledne može, do katerih je imela posebno zaupanje. Ti so pozvali pred se obe stranki, jih zaslišali in razpravljali o sporu. Zato jih zovejo zapisniki »*Taidinger*«. ⁵⁶ Ako je poravnava uspela, so predložili omenjeni razsodniki dogovor mestnemu sodniku, ki ga je objavil in dal vpisati v svojo sodno knjigo. Kršitelja dogovora je zadela določena globa, ki jo je moral plačati sodniku (5 mark šil.) in vsakemu razsodniku posebe (po 1 marko šil.).⁵⁷ Ako pa poskus poravnave ni uspel, je določil mestni sodnik pravnim strankam »končni dan« na prihodnjem sodnem zboru.

Na zapovedanih sodnih zborovanjih ali n a r o k i h (*angesetzte Rechttag*) se je vršilo pravdanje precej podobno. Razsojali so člani mestnega sveta in srenje, toda nekaj kratov jih je prišlo premalo, tako da je moral sodnik razpravo odgoditi do prihodnjega rednega sodnega zbora.⁵⁸

Stranka, ki ni bila s sodbo sodišča zadovoljna, je mogla vložiti priziv (*dingen*) na deželnega vicedoma v Ljubljani.⁵⁹ Pri tem pa ni sodelovalo kranjsko sodišče. Stranka sama je morala pismeno prositi, da bi vicedom sodbo kranjskega sodišča »*mit pesseren Rechten ze erlewtern*«. ⁶⁰ Odločbo (*Dingnus*)⁶¹ vicedoma je prejela stranka zapечатeno in jo je morala prinesti pred sodišče v Kranju. Po sklepu zbora razsojevalcev je dal mestni sodnik vicedomovo pismo odpreti in prečitati.⁶² Vicedomova odločba je tvorila podlago za nadaljno razpravo. Ako pa stranka tudi s sodbo, ki je bila izdana po tej ponovni razpravi, ni bila zadovoljna, se je mogla pritožiti še na deželnega glavarja, ki je odločal s prisedniki — deželnimi odborniki.⁶³

Iz kratkega opisa, ki zdaleka ne izčrpa vira, izhaja, da nam je omogočila »sodna knjiga Antona Štruklja« prikazati

⁵⁵ Str. 21, 24. — ⁵⁶ Str. 57/8, 70, 153, 166/7, 180/1, 187/8, 206; prim. tudi Plauck, o. d. 332 sl.

⁵⁷ Str. 26, 27, 29, 59. — ⁵⁸ Str. 25, 49, 51, 165, 169, 289, 315, 319.

⁵⁹ Str. 6, 8, 10, 154, 255; J. Polec, o. d. 127 in op. 54, DRW II., 953.

⁶⁰ Str. 261. — ⁶¹ DRW II., 983. — ⁶² Str. 63, 162, 311.

⁶³ Str. 38, 282; o postopanju pred deželnim glavarjem prim. B. Seuffert, Drei Register aus den Jahren 1478—1519, Innsbruck 1934, 247 sl.

pravdno postopanje ob koncu srednjega veka do takih potankosti, kakor se to dotlej ni dalo. Procesno pravo, ki je veljalo pred »večo« v Kranju, kaže še docela srednjeveški značaj. Ustnost v postopanju, deloma tudi še strogi predpisi v oblikah postopanja veljajo. Ves potek pravedanja odvisi od dejanja in nehanja pravnih strank samih.⁶⁴ Le polagoma prodira vpliv rimsko-kanoničnega procesa in s tem tudi rimskopravnih načel preko sodišč deželnega vicedoma in deželnega glavarja. Ko se je po odločbi vicedoma ali deželnega glavarja postopek nadaljeval pred sodiščem v Kranju, je morala tudi protistranka pisмено predložiti spis vprašanj (*fragstück*), ki naj bi jih zastavili pred sodiščem nasprotnikovim pričam.⁶⁵

---

⁶⁴ Prim. v tem pogledu sodišča v Celovcu, K. Torgler, Stadtrecht u. Stadtgericht in Klagenfurt, 1937, 45/5.

⁶⁵ Rokopis str. 255.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000040192

